

Hvidbog for Natura 2000-handleplan

N73 Lønborg Hede

3. planperiode 2022-2027

Offentlig høring januar – marts 2024

Indledning

Hvidbogen indeholder de høringssvar som kommunerne har modtaget efter den offentlige høring af Natura 2000-handleplaner for tredje planperiode 2022 – 2027.

Tabellerne indeholder høringssvar, navn på indsender, samt planmyndighedernes kommentarer og eventuelle oplæg til ændringer af udkast til handleplanen, forud for den endelige vedtagelse

Titel: Hvidbog for Natura 2000-handleplan

N73 Lønborg Hede

Udgiver: Ringkøbing-Skjern Kommune

År: 2024

Forsidefoto: Våd hede – Ringkøbing Amt

Må citeres med kildeangivelse.

Ringkøbing-Skjern
Kommune

1. Generelle hørings svar til Natura 2000-handleplan N73

Nr.	Navn og adresse	Bemærkning	Kommentar
1	Miljøstyrelsen	<p>Indsatser med frivillig gennemførelse</p> <p>Miljøstyrelsen henleder opmærksomheden på, at de kommunale Natura 2000-handleplaner er udarbejdet i medfør af Miljømålslovens § 37 a, hvorefter kommunalbestyrelsen udarbejder en handleplan til gennemførelse af Natura 2000-planen inden for kommunens geografiske område på land.</p> <p>og for den kystnære del af vanddistriktet. Ifølge Miljømålslovens § 46 a, stk. 4, skal kommunalbestyrelsen sikre gennemførelse af en vedtaget handleplan.</p> <p>Kommunalbestyrelsen er dermed forpligtet til at gennemføre Natura 2000-planen, også hvis det skulle vise sig, at de fornødne frivillige lodsejeraftaler ikke kan indgås. Den kommunale handleplan må derfor ikke rejse tvivl om, hvorvidt kommunalbestyrelsen er indstillet på at opfylde sine forpligtelser.</p> <p>Miljøstyrelsen henviser til formuleringen af sætningen om frivillighed i afsnit 7, hvor det ikke fremgår tydeligt, at der er andre muligheder end frivillige aftaler.</p>	<p>”Det forventes, at Natura 2000-handleplanerne kan gennemføres ad frivillighedens vej.” er tilføjet til handleplanens afsnit 7.</p>
2.	Miljøstyrelsen	<p>Behov for indsatser</p> <p>Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at planlagte indsatser for rydning af invasive arter generelt er planlagt med ”op til 3 ha”. Da der i Natura 2000-planens indsatsprogram fremgår et specifikt areal på 2,9 ha, skal dette fremgå som minimumsareal eller eksakt areal.</p>	<p>Handleplanen tilrettes i henhold til Miljøstyrelsens bemærkning.</p>

Nr.	Navn og adresse	Bemærkning	Kommentar
3.	Vestjysk Landboforening	<p>Lodsejerinddragelse</p> <p>Fra landbrugets side mener vi, at der generelt stadig mangler lodsejerinddragelse i denne proces. Vi mener, man kan opnå langt større implementering af plejetiltag, hvis der tidlig i processen er en dialog med de berørte lodsejere. Mange af de beskrevne tiltag skal ske på specifikke områder. Det er vigtigt, at lodsejerne informeres om dette. Mange af de private lodsejere er ikke vidende om, at der er plejebehov på deres matrikler. Som det ses i de fleste handleplaner leverer landbruget stort på naturplejen. Vi kunne ønske, at kommunerne var mere opsøgende så indsatserne ikke kun gennemføres af lodsejerne.</p>	<p>Det er et krav, at den enkelte lodsejer ikke kan se i Natura 2000-handleplanen om pågældendes arealer er omfattet af en indsats. Ofte er der angivet et antal ha, men i de fleste tilfælde er det ikke på forhånd planlagt præcist hvilke arealer der vil indgå i en indsats. Det vil først fremgå i forbindelse med planlægning og udførelse af de konkrete indsatser.</p> <p>Lodsejere og landbruget vil indgå i planlægning af konkrete indsatser der omfatter landbrugsarealer.</p> <p>Kommentaren giver ikke anledning til ændringer i handleplanen.</p>

4.	Vestjysk Landboforening	<p>Udtagning af kulstofholdige lavbundsjord</p> <p>I hovedparten af handleplanerne er der kommet en ny indsats: Udtagning af kulstofholdige lavbundsjord, hvis formål er sammenbinding af naturtyper, øget robusthed og mere naturlig dynamik.</p> <p>Der er angivet rigtig mange ha til denne indsats i de enkelte planer. I skriver selv, at det er et teoretisk udtagningspotentiale af områder, der ligger i eller i tilknytning til Natura2000 områderne, og som vurderes at have en positiv indvirkning på Natura2000 området.</p> <p>Vi mener, at antallet af ha er misvisende, fordi:</p> <p>Antallet af ha er ikke rensat for udpegninger, hvor udtagning ikke kan lade sig gøre pga. bebyggelse, står under vand, er for små til udtagning eller at der af andre årsager ikke kan udtages via udtagningsordningen.</p> <p>At der er medtaget kulstofholdige lavbundsjord i tilknytning til Natura2000 områderne. Vi mener det er problematisk, hvis man på den måde inddrager arealer der ligger udenfor Natura2000 udpegningen, for at knytte habitatnaturområder sammen. Det skal sikres, at der ikke etableres ny natur, hvor der findes et husdyrhold som kan blive negativ påvirket af ny natur. Det er derfor nødvendigt, at der ved en evt. udtagning sikres via konsekvensberegninger, at husdyrbrug ikke påvirkes af en ny habitatnatur. Antallet af ha er angivet efter teksturkortene fra 2014. Vi ved, at AU har udgivet nye teksturkort, der viser helt andre tal for de kulstofholdige lavbundsarealer. Derved kan tallene i sig selv være forældet om kort tid. Der er ikke nævnt i handleplanerne hvilken effekt udtagning af de kulstofholdige jorde vil have ud over at det er en positiv virkning på Natura2000 området. Der mangler en præcisering af den positive virkning. Beskyttelsen er jo hængt op på habitatnatur og -arter.</p> <p>Vi mener, at opgørelsen af ha bør gennemgås endnu engang, og rettes til, så der således kun angives areal for</p>	<p>Der er ikke lagt op til indsatser med udtagning af kulstofholdige lavbundsjord i Natura 2000-planen for N73 Lønborg Hede. Derfor indgår der ikke indsatser omhandlende kulstofholdige lavbundsjord på arealer, der er omhandlet af den kommunale Natura 2000-handleplan.</p> <p>Kommentaren betragtes som en generel kommentar.</p> <p>Kommentaren giver ikke anledning til ændringer i handleplanen.</p>
----	----------------------------	---	--

Nr.	Navn og adresse	Bemærkning	Kommentar
		kulstofholdige lavbundsarealer beliggende i Natura2000 området, og som er rensset for udpegninger, hvor det ikke kan lade sig gøre at udtage arealerne via udtagningsordningen. Samt tage forbehold for en kommende ændring i udpegningen.	
5.	Vestjysk Landboforening	<p>Kortbilag</p> <p>Der mangler generelt oversigtskort over, hvor der ønskes en indsats. Spil nu med åbne kort over for de berørte lodsejere. Hvis landbruget skal være med til at levere, bør lodsejerne vide, at der er et indsatsbehov på deres jorde.</p> <p>Vi lægger stor vægt på at plejen også fremadrettet er baseret på frivillige aftaler. Vi ønsker, at vi i fællesskab med kommunerne kan komme frem til nogle gode aftaler, som også vil være attraktive for lodsejere at gå med i. Dette er alfa og omega i forhold til succes. Vi ser frem til samarbejdet i fremtiden - også i Natura2000 områderne.</p>	<p>Det er et krav, at den enkelte lodsejer ikke kan se i Natura 2000-handleplanen om pågældendes arealer er omfattet af en indsats. Ofte er der angivet et antal ha, men i de fleste tilfælde er det ikke på forhånd planlagt præcist hvilke arealer der vil indgå i et projekt. Det vil først fremgå i forbindelse med planlægning og udførelse af den konkrete indsats.</p> <p>Kommentaren giver ikke anledning til ændringer i handleplanen.</p>

2. Konkrete hørings svar til Natura 2000-handleplan N73

Nr.	Navn og adresse	Bemærkning	Kommentar
6.	Miljøstyrelsen	Miljøstyrelsen bemærker, at en af de planlagte indsatser i Natura 2000-planen for nyeste planperiode 2022-27 ikke er tydeligt adresseret i afsnittet om behov for indsatser. Der er en specifik indsats om, at der skal gennemføres en grundlæggende indsats på hede-arealer med henblik på forbedring af naturtilstanden. Der er henvist til hedepleje og forbedring af naturtilstanden under prioritering af indsatser, men det foreslås, at det også nævnes under behov for indsatser for bedre overskuelighed.	Ringkøbing-Skjern Kommune tilføjer gennemførelse af en grundlæggende indsats på hedearealer med henblik på forbedring af naturtilstanden under "Behov for indsatser".

Nr.	Navn og adresse	Bemærkning	Kommentar
7.	DN-Ringkøbing-Skjern	Egentlig ingen bemærkninger til selve planen. Lønborg hede fremtræder som et nogenlunde velplejet hedeområde, men det burde af planerne tydeligt fremgå, i hvilke områder, den kommunale pleje er udført eller skal udføres.	Det er et krav, at den enkelte lodsejer ikke kan se i Natura 2000-handleplanen om pågældendes arealer er omfattet af en indsats. Ofte er der angivet et antal ha, men i de fleste tilfælde er det ikke på forhånd planlagt præcist hvilke arealer, der vil indgå i et projekt. Det vil først fremgå i forbindelse med planlægning og udførelse af den konkrete indsats. Kommentaren giver derfor ikke anledning til ændringer i handleplanen.

8.	DN-Ringkøbing-Skjern	<p>Der skal, som i tidligere høringssvar peges på, at væsentlige private hede- og moseområder ikke er med i N-2000 området, der stort set kun omfatter statslige arealer, bl.a. er Sømose, det første sted, hvor der ynglende traner på/ved Lønborg Hede, ikke med i N-2000 området.</p>	<p>Natura 2000-områderne er pr. 1. november 2018 opdateret i Miljø- og fødevareministeriets reviderede habitatbekendtgørelsen, som fastlægger de endelige Natura 2000-grænser og fastlægger de nye Natura 2000-områder, der udpeges. Områderne er justerede på baggrund af den politiske aftale om Naturpakken, maj 2016.</p> <p>De opdaterede grænser, der er gældende pr. 1. november 2018, kan ses på Danmarks Miljøportal og MiljøGIS. Der er pligt til at beskytte de nyudpegede arealer med det samme. De arealer, der udtages, skal også beskyttes, indtil Europa-Kommissionen har godkendt de nye områdegrænser. Bekendtgørelsen og kortene vil herefter blive rettet til. Forslag til de justerede områdegrænser er sendt til Europa-kommissionen. Der afventes pt tilbagemelding fra kommissionen. Det betyder, at indtil da er både forventede udvidelser og reduktioner beskyttet. Man kan se grænserne for habitatområderne, sådan som Miljøstyrelsen forventer, at de kommer til at se ud i Miljøgis i temaet "Forventede grænser for Habitatområder", der ligger i gruppen "Justeringer i habitatområder".</p>
----	----------------------	--	---

Nr.	Navn og adresse	Bemærkning	Kommentar
9.	DN-Ringkøbing-Skjern	Lønborg Hede var, da den blev fredet, præget af store områder af fugtig hede med klokkelyng (4010 våde dværgbusksamfund med klokkelyng), men dele af heden drænes af afvandingsgrøfter, som dræner/afvander heden til skade for disse plantesamfund, og det burde være en del af indsatsprogrammet, at denne afvanding stoppes, så N 2000-målsætningen bedre kan opfyldes.	Se kommunens kommentar under punkt 13.
10.	DN-Ringkøbing-Skjern	Vedr. Tabel 8 Kommunens plan for interessentinddragelse. Det anføres, at kommunen afholder 2-3 årlige møder i Grønt Råd. Der er mig bekendt ikke afholdt møder i GR inden for ca. et år – dvs. en misvisende indberetning.	Det er besluttet i Grønt Råd, at møderne ikke bare skal være orienteringsmøder, men at møderne i stedet skal bruges til drøftelse af emner, som enten kommunen eller medlemmerne ønsker at drøfte. Der afholdes ca. to årlige møder i Grønt Råd. Kommunen tilretter handleplanen, således at der fremgår, der afholdes 1-2 årlige møder i Grønt Råd.
11.	DOF-Vestjylland	Vedr. gennemførelse af Natura 2000 handleplan fra sidste periode. Kommunen skriver, at den har ryddet uønsket opvækst af bjergfyr på 8,5 ha våd hede. DOF-Vestjylland vil foreslå, at kommunen fremover viser på et kort, på hvilke arealer kommunen udfører naturpleje.	Kommunen vil fremadrettet i Grønt Råd orientere om, på hvilke arealer, kommunen har udført naturpleje. Kommentaren giver ikke anledning til ændringer i handleplanen.
12.	DOF-Vestjylland	Kommentar til "Behov for Indsatser" Afgrænsningen af N2000 området er ikke hensigtsmæssig i forhold til beskyttelsesinteresserne. DOF-Vestjylland vil opfordre Ringkøbing-Skjern Kommune til at arbejde for, at de tilgrænsende private mose/hedeområder og øvrige §3 områder bliver en del af N73 Lønborg Hede. Der yngler trane i Sømose og havørn i Brosbøl Plantage, der grænser op til N73 Lønborg Hede.	Se kommunens kommentar i punkt 8.

Nr.	Navn og adresse	Bemærkning	Kommentar
13.	DOF-Vestjylland	<p>DOF-Vestjylland er enig med kommunen i at prioritere plejen på de private hedearealer, herunder at prioritere den våde hede, som er i tilbagegang på grund af den voldsomme dræning af de tilstødende og omkringliggende marker. En fremgang for ynglende traner vil være afhængig af mere våd hede.</p> <p>Selv om kommunen ikke har ansvar for forvaltningen af Lønborg Hede, har kommunens administrative forvaltning uden for Lønborg Hede indflydelse på hydrologien på heden. Styg Bæk løber gennem Bredkær på sin vej til Ringkøbing Fjord. Kommunens uddybning / tilladelse til uddybning af Styg Bæk påvirker naturtyperne på Lønborg Hede, og ødelægger den sjældne Kongeguldsmeds levested.</p> <p>Heden er omkranset af dyrkede marker. I en stor del af randzonen er der gravet drængrøfter for at afvande landbrugsarealerne. På nogle strækninger er drængrøfterne gravet i skellet ind til heden. Grøfterne graves dybere og dybere. Dræningen/drængrøfterne påvirker hedearealernes tilstand, som bliver mere og mere tørre stik imod kommunens intention om mere våd hede.</p> <p>DOF-Vestjylland vurderer, at dræningen er et stort måske det største problem for sikringen af naturtyperne og arterne herunder fuglene. Kommunen har pligt til at leve op til EU-direktiverne. Den økologiske integritet for Lønborg Hede og de øvrige hedearealer i området sikres i form af en hensigtsmæssig hydrologi. Derfor opfordrer DOF-Vestjylland kommunen til ikke at forny eller give nye tilladelser til at grave grøfterne dybere af hensyn til natur- og beskyttelsesinteresserne.</p>	<p>Styg Bæk vedligeholdes i henhold til dets vandløbsregulativ. Nedstrøms Tarmvej har vandløbet en tendens til at "skyde sammen", hvorfor vandløbet her jævnlige føres tilbage til regulativmæssige dimensioner. Dette foregår så langt nedstrøms Lønborg Hede, at det ikke påvirker hydrologien på heden. Den strækning af Styg Bæk, som løber gennem Bredkær ligger uden for vandløbsregulativets udstrækning, hvorfor der ikke sker vedligeholdelse/regulering af nogen art på denne strækning.</p> <p>Kommentar til DOF-Vestjyllands bemærkning om dræn/grøfter. Bliver kommunen bekendt med sådanne forhold, vil kommunen behandle sagerne efter relevant lovgivning.</p> <p>Ved ansøgninger om etablering/udbygning af grøfter ved Natura-2000 områder, vil sagerne blive behandlet under forudsætning af, at Natura-2000 områderne ikke påvirkes hydrologisk negativt.</p>

Nr.	Navn og adresse	Bemærkning	Kommentar
14.	DOF-Vestjylland	På side 9 skriver kommunen, at såfremt der ikke kan opnås frivillige aftaler om en bestemt drift for at opnå målene i N2000 planen, skal kommunerne påbyde en bestemt drift. DOF-Vestjylland skal opfordre kommunerne til, hvis et påbud ikke efterleves af lodsejeren, at udføre plejen på de private arealer for at opnå målene i N2000 planen.	Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i handleplanen.